

Oriol **ILLA**

President de la Taula d'Entitats del Tercer Sector

«La crisi social costarà molt més de parar que l'econòmica»

Oriol Illa va assumir el mes de juliol passat la presidència de la Taula d'Entitats del Tercer Sector. Afirmar que la millora de la situació econòmica trigarà a revertir la situació d'«emergència social» que pateix Catalunya malgrat la incipient recuperació econòmica. Per a això, diu, s'han d'impulsar polítiques transformadores i preventives que puguin anar substituint les estrictament pal·liatives. Admet que l'organització que presideix hauria hagut de ser més bel·ligerant en qüestions com la pobresa energètica, i confia que la Taula del Tercer Sector guanyi més força esborrant els models caducs de col·laboració amb el sector públic.

Bernat
GASULLA

–¿Com està Catalunya després de vuit anys de crisi?

–Fa vuit trimestres que estem creixent a nivell econòmic, però la situació social no és que sigui millor. Aquest creixement econòmic no està revertint les desigualtats. La situació actual és d'emergència social. La crisi, que ha sigut econòmica, financera, del deute, és també una crisi social. I aquesta part de la crisi és la que sempre s'ha obviat. Quan les coses van malament té una certa lògica que els polítics i els governs diguin que la situació no és bona. El que resulta més preocupant és que quan la tendència canvia, no es digui que encara persisteix una crisi social, que és més crònica i molt pitjor. ¿Quins són els indicadors que ho diuen? Doncs, per exemple, l'atur de llarga durada. A Catalunya, més de 300.000 persones fa més de dos anys que estan a l'atur. Com més temps passa, més difícil és i més inversió social s'ha de fer per revertir la situació.

–¿Hi haurà víctimes de la crisi que no tornaran a la normalitat social?

–La factura total, la factura social, encara no l'hem pagat. La crisi social s'ha produït més tard i costarà molt més d'aturar que la crisi econòmica. Però jo no crec que les situacions d'exclusió siguin irreversibles. El que sí que és veritat és que la factura que haurem de pagar, en tots els sentits, també l'econòmic, serà molt més elevada. La millor política social en aquests moments, jo sempre ho dic, és l'ocupació. És garantir l'autonomia de la persona. Des d'un punt de vista de cohesió social, ni ens convé ni ens interessa, ni és èticament assumible, que el 20,9% de persones visquin per sota del llindar de la pobresa, amb ingressos inferiors al 60% de la renda mitjana.

–¿Quina funció tenen les entitats socials en la creació d'ocupació?

–El sector de serveis orientats a les persones anirà en augment. Hi ha un envelliment de la població i determinades malalties necessiten un servei perquè es fan més cròniques i augmenta la demanda. Per

tant, aquest sector té la necessitat d'organitzar-se i representa, des d'un punt de vista econòmic, molts llocs de treball. També representa una creixent incidència política. Dotze anys després de la seva creació, la Taula del Tercer Sector s'ha fet més forta i està més present a la societat. Els serveis d'atenció domiciliària, a la gent gran, la infància i joventut, a més dels col·lectius vulnerables, aniran en augment, igual que creixerà també l'activitat econòmica i social vinculada amb aquests col·lectius.

–També creix el sector de l'atenció socio sanitària.

–Aquesta qüestió obre un debat importantíssim. El dret a la sanitat i a l'educació són uns drets consolidats, universals i gratuïts. Però amb els drets socials això no passa. Només pots fer ús d'aquests drets si hi ha disponibilitat pressupostària. Si aconseguim una integració socio sanitària real s'elevaran els drets socials a drets universals i garantits. Imagina que en l'àmbit social hi hagués un professional que pogués determinar l'evolució

NOU IMPULS.

Oriol Illa advoca per una nova relació del tercer sector amb l'Administració i el sector privat.

ció d'un usuari. Al final, en un moment donat pots trobar-te a l'atur, pots haver tingut una situació particular, envelleixes i tens unes necessitats de suport. I si tot això estigués integrat com a xarxa, no solament elevaríem a dret universal els drets socials sinó que probablement fariem més eficient tot el sistema. Si ho féssim bé fins i tot podríem reduir costos.

–¿Com afecta la inestabilitat política de Catalunya el Tercer Sector?

–Tot allò que suposi no tenir una certa continuïtat a l'Administració pública ens perjudica molt. Hi ha un exemple que és molt clar: el 2014 es va aprovar una directiva europea sobre la contractació pública, que deia que el preu no pot ser l'únic criteri a l'hora de firmar un contracte amb l'Administració. S'hi han d'introduir altres elements de consideració social. Els estats i les regions amb competències en política social tenen dos anys per fer la transposició de la directiva. Això serà l'abril de 2016. Fixa't fins a quin punt condiciona el fet de no tenir un govern. D'això depen-

«Els drets socials també han de ser universals, com la salut i l'educació»

nen tots els serveis concertats amb el tercer sector social.

-¿Ha sigut prou combativa la Taula del Tercer Sector en assumptes com la pobresa energètica?

-Mai som prou bel·ligerants. Una altra cosa ben diferent és si tenim força suficient per ser-ho. Quan es va plantejar el fons per combatre la pobresa energètica, que es va quantificar en 10 milions d'euros, una de les demandes que vam fer és que part d'aquests fons haurien de venir de les subministradores. I al final, el redactat només instava que vingués preferentment de les companyies. No hem fet força perquè les empreses incrementin la seva responsabilitat social. En la situació en què estem en aquestes moments hauríem de ser molt més bel·ligerants. Hi ha un altre element que també ha repercutit en els programes socials: les obres socials de les caixes. Ens hem carregat el sistema de les caixes, però ningú parla de la funció social que tenien, malgrat totes les coses que es van fer malament. Dos mil milions d'euros a l'any de les caixes anaven des-

tinats a obra social.

-Malgrat totes aquestes carències, el tercer sector està molt viu.

-És organitzativament molt potent. Ara estem en un punt de canvi. El tercer sector social creixerà, l'economia social també, els serveis d'atenció a les persones també, i nosaltres hem de tenir la suficient força i estar prou organitzats per influir-hi més. Això vol dir, òbviament, no perdre la relació amb el sector públic. Però a diferència del que havia passat tots aquests anys, també hem de saber trobar aliances en el sector privat. La fotografia que les entitats socials són molt dependents de l'Administració no és certa. Diria que és al revés. L'Administració necessita un tercer sector social que estigui molt en el territori, treballant amb els usuaris, amb la ciutadania, i fent-ho de manera comunitària. Amb el sector privat, però també amb les escoles, amb els veïns, amb el sistema sanitari...

-¿Quins objectius té la nova direcció de la Taula del Tercer Sector?

«L'objectiu és passar de les activitats pal·liatives a les polítiques transformadores»

-L'objectiu general és poder passar d'una activitat d'emergència social, de polítiques pal·liatives, a fer polítiques transformadores i d'intervenció real i preventives.

-¿Aquestes actuacions d'emergència han suplert la dels governs?

-El sistema que tenim de concertació social mai ha pretès menjar-se el contrari. A Catalunya el sector social ha sigut molt fort perquè la iniciativa privada amb interès social també ha sigut molt forta. El problema és que en tots aquests anys ens han dit que no es podien generar dèficits públics. ¿I què és el que han fet les administracions? Han retallat normalment en l'àmbit social en nom d'unes polítiques d'austeritat, de contenció, de reducció de la despesa, diguem-ne com vulgueu. Però el servei de l'atenció a les persones seguirà creixent i nosaltres hem de poder fer-lo compatible amb els drets universals que s'han de garantir des de l'Administració. Davant de situacions d'emergència social, la iniciativa privada ha acabat donant resposta. No podem oferir els ma-

teixos serveis amb les limitacions i dificultats que teníem. El sector públic ha de veure que ha de situar les polítiques socials al centre i de la manera més eficaç. No podem quedar-nos amb uns models antics en el moment que la societat ha canviat.

-¿Ara som més solidaris?

-Crec que el canvi més important que hi ha hagut els últims anys és el canvi en la consciència de la gent. S'és molt més receptiu a projectes d'àmbit social i s'és més conscient de la importància que tenen. Un canvi de consciència és evident. Ara hi ha molt interès mediàtic, polític, per l'àmbit social. Només cal veure que les persones responsables de l'àmbit social tenen més tendència a ocupar responsabilitats més grans en les administracions públiques. Si això es traduirà en més implicació dels ciutadans, que és el que m'agradaria, encara és aviat per valorar-ho. ≡

Vegeu el vídeo d'aquesta notícia amb el mòbil o a e-periodico.cat

